

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 30.9.2010
KOM(2010) 520 lopullinen

2010/0274 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o
460/2004 muuttamisesta viraston toimikauden keston osalta**

PERUSTELUT

1. TAUSTA

Euroopan verkko- ja tietoturvavirasto (jäljempänä 'ENISA') perustettiin maaliskuussa 2004 asetuksella (EY) N:o 460/2004¹ aluksi viiden vuoden kaudeksi tärkeimpänä tavoitteena ”edistää korkeatasoista verkko- ja tietoturvaa [EU:ssa], (...) kehittää Euroopan unionin kansalaisia, kuluttajia, yrityksiä ja julkisen sektorin järjestöjä hyödyttävä verkko- ja tietoturvakulttuuri, ja siten edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa”. ENISAn toimikautta jatkettiin asetuksella (EY) N:o 1007/2008² maaliskuuhun 2012.

ENISAn toimikauden jatkaminen vuonna 2008 käynnisti keskustelun Euroopan verkko- ja tietoturvatoininnan yleisestä suunnasta. Komissio osallistui keskusteluun käynnistämällä julkisen kuulemisen alan vahvemman EU-politiikan mahdollisista tavoitteista. Kuuleminen kesti marraskuusta 2008 tammikuuhun 2009 ja siinä saatiin lähes 600 lausuntoa³.

Komissio antoi 30. maaliskuuta 2009 tiedonannon⁴ kriittisten tietoinfrastruktuurien suojaamisesta. Tiedonannossa keskitytään Euroopan suojaamiseen tietoverkko- ja häiriö- ja häiriöiltä parantamalla valmiutta, tietoturvaa ja verkkojen häiriösietoisuutta. Tiedonantoon sisältyvässä toimintasuunnitelmassa ENISAlle annetaan rooli, joka liittyy lähinnä jäsenvaltioiden tukemiseen. Toimintasuunnitelma sai laajan hyväksynnän kriittisten tietoinfrastruktuurien suojaamista käsitelleessä ministerikonferenssissa Tallinnassa 27.–28. huhtikuuta 2009⁵. EU:n puheenjohtajamaan päätelmissä korostetaan ENISAn operatiivisen vipuvaikutuksen merkitystä: päätelmissä todetaan, että ENISA ”toimii tärkeänä välineenä lisättäessä tämän alan EU-yhteistyötä” ja viitataan tarpeeseen kehittää ja uudelleenmuotoilla viraston toimeksiantoa, jotta voidaan ”paremmin keskittyä EU:n painopisteisiin ja tarpeisiin; saavuttaa joustavammat reagointivalmiudet; kehittää taitoja ja osaamista; sekä lisätä viraston toimintatehokkuutta ja kokonaisvaikuttavuutta” niin, että virastosta voidaan luoda ”pysyvä resurssi jokaiselle jäsenvaltiolle ja Euroopan unionille kokonaisuudessaan”.

Asiasta keskusteltiin 11. kesäkuuta 2009 viestintäministerineuvostossa, jossa jäsenvaltiot kannattivat verkko- ja tietoturvan tärkeyden ja alan esiin nousevien haasteiden vuoksi ENISAn toimeksiannon laajentamista ja sen resurssien lisäämistä. Tämän jälkeen asiasta tehtiin lopulliset päätelmät Ruotsin puheenjohtajakaudella. Yhteistoiminnallisesta eurooppalaisesta lähestymistavasta verkko- ja tietoturvallisuuden alalla 18 päivänä joulukuuta

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 460/2004, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2004, Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta (EUVL L 77, 13.3.2004, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1007/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta 10 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 460/2004 muuttamisesta sen toimikauden keston osalta (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 1).

³ Tiivistelmä julkisen kuulemisen (”Towards a Strengthened Network and Information Security Policy in Europe”) tuloksista on tämän ehdotuksen vaikutustenvaikutusten arvioinnin liitteenä 11.

⁴ KOM(2009) 149, 30.3.2009.

⁵ Taustamuistio keskustelun pohjaksi: http://www.tallinnciip.eu/doc/discussion_paper_-_tallinn_ciip_conference.pdf.

Puheenjohtajan päätelmät:

http://www.tallinnciip.eu/doc/EU_Presidency_Conclusions_Tallinn_CIIP_Conference.pdf.

2009 annetussa neuvoston päätöslauselmassa⁶ tunnustetaan ENISAn rooli ja potentiaali sekä tarve "*muokata ENISAsta tehokas elin*". Lisäksi siinä korostetaan tarvetta nykyaikaistaa ja vahvistaa virastoa niin, että se pystyy auttamaan komissiota ja jäsenvaltioita luomaan yhteyksiä teknologian ja politiikan välille ja toimimaan EU:n asiantuntijakeskuksena verkko- ja tietoturvaan liittyvissä kysymyksissä.

2. YLEINEN TAUSTA

Tieto- ja viestintäteknologiasta on tullut Euroopan talouden ja koko yhteiskunnan selkäranka. Siihen kohdistuu uhkia, jotka eivät enää kunnioita kansallisia rajoja ja jotka ovat muuttuneet teknologian ja markkinoiden kehityksen myötä. Koska erilaiset tieto- ja viestintäteknologiat ovat maailmanlaajuisia, yhteenliitettyjä ja keskinäisessä riippuvuussuhteessa muiden infrastruktuurien kanssa, niiden turvallisuutta ja sietokykyä ei voida varmistaa pelkästään kansallisilla ja koordinoimattomilla lähestymistavoilla. Samalla verkko- ja tietoturvaan liittyvät haasteet muuttuvat nopeasti. Verkot ja tietojärjestelmät on suojattava hyvin kaikenlaisilta häiriöiltä ja vioilta, myös tahallislta hyökkäyksiltä.

Verkko- ja tietoturvaan liittyvät toimet ovat keskeisellä sijalla Euroopan digitaalistrategiassa⁷, joka on yksi EU2020-strategian kärkihankkeista. Strategialla pyritään hyödyntämään ja lisäämään tieto- ja viestintäteknologian potentiaalia ja muuntamaan se kestäväksi kasvuksi ja innovaatioiksi. Strategian ydintavoitteisiin kuuluu tieto- ja viestintäteknologian käyttöönoton lisääminen sekä tietoyhteiskuntaan kohdistuvan luottamuksen lujittaminen. Tähän tarvitaan ENISAn uudistusta, jolla EU:lle, jäsenvaltioille ja eri sidosryhmille luodaan keinot kehittää korkeatasoiset valmiudet ja hyvä varautumisaste, jotta verkko- ja tietoturvaongelmia voidaan ehkäistä ja huomata ja niihin voidaan reagoida nykyistä paremmin.

3. TOIMINNAN PERUSTELUT

Tämän ehdotuksen ohella komissio ehdottaa ENISA-asetusta, jolla korvattaisiin asetus (EY) N:o 460/2004. Sillä tarkistetaan perusteellisesti viraston toimintaa sääteleviä säännöksiä ja perustetaan virasto viiden vuoden kaudeksi. Komissio on kuitenkin tietoinen siitä, että lainsäädäntömenettely Euroopan parlamentissa ja neuvostossa saattaa edellyttää aikaa vieviä keskusteluja ehdotuksesta, ja on vaarassa syntyä oikeudellinen tyhjiö, ellei viraston uutta toimikautta vahvisteta ennen nykyisen toimikauden päättymistä.

Jotta keskusteluille jäisi riittävästi aikaa, komissio ehdottaa tätä asetusta, jolla viraston nykyistä toimikautta jatketaan 18 kuukaudella.

⁶ Neuvoston päätöslauselma, annettu 18 päivänä joulukuuta 2009, yhteistoiminnallisesta eurooppalaisesta lähestymistavasta verkko- ja tietoturvallisuuden alalla (EUVL C 321, 29.12.2009, s. 1).
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:321:0001:0004:FI:PDF>.

⁷ KOM(2010) 245, 19.5.2010.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 460/2004 muuttamisesta viraston toimikauden keston osalta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁸,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁹,

sen jälkeen, kun ehdotus on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyhteistyötä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat vuonna 2004 asetuksen (EY) N:o 460/2004¹⁰ Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston, jäljempänä 'virasto', perustamisesta.
- (2) Vuonna 2008 Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat asetuksen (EY) N:o 1007/2008¹¹ asetuksen (EY) N:o 460/2004 muuttamisesta viraston toimikauden osalta.
- (3) Marraskuussa 2008 käynnistettiin julkinen keskustelu Euroopan tasoisen toiminnan yleisistä suuntaviivoista, myös viraston toiminnasta, pyrittäessä parantamaan verkko- ja tietoturvan tasoa. Komission paremman sääntelyn strategian mukaisesti ja panoksena tähän keskusteluun komissio käynnisti verkko- ja tietoturva-alan vahvemman EU-politiikan mahdollisista tavoitteista julkisen kuulemisen, joka kesti marraskuusta 2008 tammikuuhun 2009. Joulukuussa 2009 keskustelu johti neuvoston

⁸ EUVL C , , s. .

⁹ EUVL C , , s. .

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 460/2004, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2004, Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta (EUVL L 77, 13.3.2004, s. 1).

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1007/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta 10 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 460/2004 muuttamisesta sen toimikauden keston osalta (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 1).

18 päivänä joulukuuta 2009 antamaan päätöslauselmaan yhteistoiminnallisesta eurooppalaisesta lähestymistavasta verkko- ja tietoturvallisuuden alalla¹².

- (4) Julkisen keskustelun perusteella on odotettavissa, että asetus (EY) N:o 460/2004 tullaan korvaamaan.
- (5) ENISAn uudistamiseen tähtäävä lainsäädäntöprosessi voi edellyttää pitkällisiä keskusteluja, ja koska viraston toimikausi päättyy 13 päivänä maaliskuuta 2012, on tarpeen säätää jatkoajasta, jolla sekä mahdollistetaan riittävä aika keskusteluille Euroopan parlamentissa ja neuvostossa että varmistetaan johdonmukaisuus ja jatkuvuus.
- (6) Viraston toimikautta olisi sen vuoksi jatkettava 13 päivään syyskuuta 2013,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 460/2004 seuraavasti:

Korvataan 27 artikla seuraavasti:

"27 artikla – Kesto

Virasto perustetaan 14 päivänä maaliskuuta 2004 alkavaksi yhdeksän vuoden ja kuuden kuukauden kaudeksi."

2 artikla *Voimaantulo*

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty [...]

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

¹² Neuvoston päätöslauselma, annettu 18 päivänä joulukuuta 2009, yhteistoiminnallisesta eurooppalaisesta lähestymistavasta verkko- ja tietoturvallisuuden alalla (EUVL C 321, 29.12.2009, s. 1).

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta 10 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 460/2004 muuttamisesta.

1.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä (ABM/ABB)¹³

Tietoyhteiskunta ja viestimet
Digitaalistrategian sääntelykehys

1.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne

- Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen**.
- Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen**¹⁴.
- Ehdotus/aloite liittyy **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**.
- Ehdotus/aloite liittyy **toimeen, joka on suunnattu uudelleen**.

1.4. Tavoitteet

1.4.1. *Komission monivuotinen strateginen tavoite (monivuotiset strategiset tavoitteet), jonka (joiden) saavuttamista ehdotus/aloite tukee*

Eurooppalaisten sähköisen viestinnän verkkojen sietokyvyn parantaminen

Virasto jatkaa työtään verkkojen sietokykykysymysten parissa muun muassa tekemällä tutkimuksia sietokykyyn liittyvistä velvoitteista, vaatimuksista ja hyvistä käytänteistä¹⁵ sekä analysoimalla uusia keinoja ja menetelmiä sietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi toteutetaan uusia pilottihankkeita vaatimusten, menetelmien ja käytänteiden asianmukaisuuden arvioimiseksi. Virasto osallistuu kriittisten viestintä- ja tietoinfrastruktuurien tietoturvan ja sietokyvyn parantamiseen sekä sietokykyä käsittelevän yleiseurooppalaisen julkis-yksityinen kumppanuuden (EP3R) ja Euroopan jäsenvaltiofoorumien (EFMS) luomiseen.

Jäsenvaltioiden yhteistyön kehittäminen ja ylläpitäminen

¹³ ABM: toimintoperusteinen johtaminen; ABB: toimintoperusteinen budjetointi.

¹⁴ Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 49 artiklan 6 kohdan a ja b alakohdassa.

¹⁵ Tutkimuksissa hyödynnetään ENISAn vuosina 2006 ja 2007 tekemiä tutkimuksia sähköisen viestinnän operaattorien toteuttamista turvatoimenpiteistä.

ENISAn olisi jatkettava pyrkimyksiään määrittellä Euroopan laajuisia turvallisuusosaamisen verkostoja, jotka liittyvät esimerkiksi asiaa koskevan tietoisuuden lisäämiseen, ongelmiin reagointiin, yleiseurooppalaisen verkkotunnisteen (eID) yhteentoimivuutta koskevaan yhteistyöhön¹⁶ ja verkko- ja tietoturvan hyviä eurooppalaisia käytänteitä koskevaa tiedonvaihtoa tukevan välitysjärjestelmän ylläpitämiseen¹⁷. Jäsenvaltioiden yhteistyötä olisi lisättävä, jotta voitaisiin parantaa kaikkien jäsenvaltioiden valmiuksia ja lisätä yleistä johdonmukaisuutta ja yhteentoimivuutta.

Esiin nousevien riskien tunnistaminen luottamuksen lujittamiseksi

Virasto pyrkii edelleen luomaan puitteita, joiden avulla päätöksentekijät voivat paremmin ymmärtää ja arvioida uusien teknologioiden ja sovellusten myötä ilmeneviä riskejä. Tähän pyritään keräämällä, käsittelemällä ja jakamalla systemaattisesti asiaa koskevaa tietoa sekä antamalla palautetta.

Mikroyritykset ja tietotekniikka

Digitaalisen informaation aikakausi avaa jatkuvasti uusia mahdollisuuksia yrityksille ja erityisesti mikroyrityksille. Erilaiset haavoittuvuudet haittaavat kuitenkin vielä tieto- ja viestintäteknikan lisäkehitystä ja omaksumista käyttäjien keskuudessa. Tavoitteena on kerätä ja arvioida mikroyritysten tämän alan tarpeita ja odotuksia. ENISA pyrkii tähän edistämällä ja pilotoimalla rajat ylittäviä yhteistyömalleja mikroyritysten verkko- ja tietoturvalmiuksien parantamisen alalla toimivien mielipidevaikuttajien ja järjestöjen välillä, kehittämällä mikroyrityksille suunnattuja sertifiointijärjestelmiä ja muille kuin alan asiantuntijoille tarkoitettuja tietoturva vaatimusten täyttymisen arviointijärjestelmiä, luomalla ja pilotoimalla hyviä käytänteitä liiketoiminnan jatkuvuuden hallinnan alalla sekä pohtimalla vaatimustenmukaisuusmalleja, joiden avulla pk- ja mikroyritykset voivat kuvata tietoturvatavoitteensa ja laatia etenemissuunnitelmat niiden saavuttamiseksi.

1.4.2. Erityistavoite (erityistavoitteet) sekä toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä

Erityistavoite

Parannetaan verkko- ja tietoturvaa, luodaan verkko- ja tietoturvakulttuuri kansalaisten, kuluttajien, yritysten ja julkisen sektorin organisaatioiden hyödyksi sekä yksilöidään tulevaisuuden verkkojen ja internetin myötä esiin nousevia poliittisia haasteita.

Toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä

Sähköistä viestintää koskeva politiikka ja verkkoturvallisuus

¹⁶ Tämä tuki hyödyntää ENISAn vuosina 2006 ja 2007 tekemää työtä, joka liittyy yhteiseen kieleen eID-tunnisteiden yhteentoimivuuden parantamiseksi.

¹⁷ Järjestelmä perustuu vuonna 2007 tehtyyn työhön etenemissuunnitelman määrittelemiseksi eurooppalaisten verkko- ja tietoturvan hyvien käytänteiden välittämistä varten.

1.4.3. *Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset*

Saavutetaan korkeatasoinen verkko- ja tietoturva EU:ssa sekä kehitetään sen kansalaisia, kuluttajia, yrityksiä ja julkisen sektorin organisaatioita hyödyttävä verkko- ja tietoturvakulttuuri, ja edistetään siten sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

1.4.4. *Tulos- ja vaikutusindikaattorit*

Ks. kohta 1.4.1 edellä.

1.5. **Ehdotuksen/aloitteen perustelut**

1.5.1. *Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä*

ENISA perustettiin alun perin vuonna 2004 käsittelemään verkko- ja tietoturvaan kohdistuvia uhkia ja mahdollisia loukkauksia. Verkko- ja tietoturvaan liittyvät haasteet ovat sittemmin kehittyneet teknologian ja markkinoiden myötä ja niihin on perehdytty lisää niin, että nyt kyetään tarkemmin ja ajantasaistetusti kuvailemaan todetut ongelmat ja se, miten verkko- ja tietoturvan muuttuva tilanne niihin vaikuttaa. Tallinnassa pidetyn kriittisten infrastruktuurien suojaamista koskeneen ministerikonferenssin puheenjohtajan päätelmissä todettiin erityisesti, että "edessämme olevat uudet ja pitkäaikaiset haasteet edellyttävät kuitenkin viraston toimeksiannon perinpohjaista uudelleenharkintaa ja -muotoilua, jotta keskityttäisiin enemmän EU:n painopisteisiin ja tarpeisiin; saavutettaisiin joustavammat reagointivalmiudet; kehitettäisiin Euroopan taitoja ja pätevyyksiä; ja tuettaisiin viraston toiminnan tehokkuutta ja yleistä vaikutusta. Tällä tavoin ENISASTA voidaan tehdä pysyvä apu kaikille jäsenvaltioille ja koko Euroopan unionille."

Tämän ehdotuksen ohella komissio ehdottaa ENISA-asetusta, jolla korvattaisiin asetus (EY) N:o 460/2004, uudistettaisiin perusteellisesti viraston toimintaa koskevia säännöksiä ja perustettaisiin virasto viiden vuoden kaudeksi. Komissio on kuitenkin tietoinen siitä, että lainsäädäntömenettely Euroopan parlamentissa ja neuvostossa saattaa edellyttää aikaa vieviä keskusteluja ehdotuksesta, ja on vaarassa syntyä oikeudellinen tyhjiö, ellei viraston uutta toimikautta vahvisteta ennen nykyisen toimikauden päättymistä.

Jotta keskusteluille jäisi riittävästi aikaa, komissio ehdottaa tätä asetusta, jolla viraston nykyistä toimikautta jatketaan 18 kuukaudella.

1.5.2. *Unionin toiminnasta saatava lisäarvo*

Verkko- ja tietoturvaongelmat eivät noudattele kansallisia rajoja, eikä niihin näin ollen voida tehokkaasti puuttua pelkästään kansallisen tason toimin. Samalla viranomaiset eri jäsenvaltioissa käsittelevät ongelmaa hyvin eri tavoin. Nämä erot voivat merkittävästi haitata tarvittavien EU:n laajuisten mekanismien toteuttamista verkko- ja tietoturvatilanteen kohentamiseksi Euroopassa. Tieto- ja viestintäteknisten infrastruktuurien keskinäisten riippuvuussuhteiden vuoksi on edelleen niin, että tietyn jäsenvaltion kansallisen tason toimien tuloksellisuus kärsii edelleen suuressa määrin riittämättömistä toimenpiteistä toisissa jäsenvaltioissa ja sitä heikentää järjestelmällisen rajat ylittävän yhteistyön puute. Ongelmiin yhdessä jäsenvaltiossa johtavat riittämättömät verkko- ja tietoturvatimet saattavat aiheuttaa palvelukatkoja muissa jäsenvaltioissa.

Tietoturvavaatimusten hajanaisuus aiheuttaa myös lisäkustannuksia EU:n tasolla toimiville yrityksille ja johtaa pirstaleisuuteen ja kilpailukyvyn puutteeseen Euroopan sisämarkkinoilla.

Vaikka riippuvuus verkko- ja tietojärjestelmistä lisääntyy, valmistautuminen uhkatekijöiden varalta vaikuttaa riittämättömältä.

Nykyisissä kansallisissa varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmissä on vakavia puutteita. Verkkoturvan loukkausten valvontaan ja raportointiin liittyvät prosessit ja käytännöt poikkeavat suuresti toisistaan eri jäsenvaltioissa. Joissain maissa prosessit eivät ole säännönmukaisia ja toisissa ei ole nimetty toimivaltaista viranomaista käsittelemään loukkauksia koskevia ilmoituksia. Yhteiseurooppalaisia järjestelmiä ei ole. Tästä johtuu, että verkko- ja tietoturvaloukkaukset voisivat vakavasti keskeyttää perushyödykkeiden tarjonnan. Tähän olisi varauduttava riittävin vastatoimin. Kriittisistä tietoinfrastruktuureista annetussa komission tiedonannossa korostetaan, että Eurooppa tarvitsee varhaisvaroitus- ja reagointivalmiuksia, joita voitaisiin tukea Euroopan mittakaavassa toteutettavilla harjoituksilla.

On olemassa selkeä tarve poliittisille toimille, joilla pyritään ennakoivasti yksilöimään verkko- ja tietoturvariskejä ja haavoittuvuuksia, luodaan tarvittavat reagointimekanismit (esim. määrittelemällä hyviä käytänteitä ja levittämällä niiden käyttöä) ja varmistetaan, että kaikki sidosryhmät tuntevat nämä reagointimekanismit ja käyttävät niitä.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut tärkeimmät kokemukset

Ulkopuolinen asiantuntijapaneeli suoritti vuosina 2006/2007 ENISA-asetuksen 25 artiklan mukaisesti arvioinnin, jossa arvioitiin formatiivisesti viraston työtapoja, organisaatiota ja tehtäviä ja tehtiin tarpeen mukaan parannusehdotuksia. On hyvä muistaa, että arviointi tehtiin vain vuosi ENISAn toiminnan käynnistymisestä. Arviointiraportin¹⁸ mukaan ENISAn perustamisen alkuperäiset poliittiset perustelut olivat edelleen päteviä. Lisäksi siinä nostettiin esiin kehitystarpeita liittyen viraston näkyvyyteen ja kykyyn aikaansaada merkittäviä vaikutuksia. Esiin nostettuja seikkoja olivat viraston organisaatorakenne, viraston operatiivisen henkilöstön osaamisjakauma ja koko sekä syrjäisen sijainnin aiheuttamat organisatoriset haasteet.

Ks. myös kohta 1.5.1 edellä.

1.5.4. Yhteensopivuus muiden toimien kanssa ja mahdolliset synergiaedut

ENISAn tulevaisuutta on tarkasteltu yleisessä verkko- ja tietoturvakeskustelussa ja muissa poliittisissa aloitteissa, joissa keskitytään verkko- ja tietoturvan tulevaisuuteen.

¹⁸ Ks. http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/studies/s2006_enisa/docs/final_report.pdf.

1.6. Toiminnan ja sen rahoitusvaikutusten kesto

- Ehdotuksen/aloitteen mukaisen toiminnan **kesto on rajattu**.
- Ehdotus/aloite koskee kautta 14.3.2012–13.9.2013.
- Rahoitusvaikutuksia vuosina 2012–2013.
- Ehdotuksen/aloitteen mukaisen toiminnan **kesto ei ole rajattu**.
- Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,
- minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (hallinnointitavat) ¹⁹

- komissio **hallinnoi suoraan keskitetysti**
- epäsuora keskitetty hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtävät on siirretty
 - toimeenpanovirastoille
 - yhteisöjen perustamille elimille²⁰
 - kansallisille julkisoikeudellisille yhteisöille tai julkisen palvelun tehtäviä suorittaville yhteisöille
 - henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston mukaisia erityistoimia ja jotka nimetään varainhoitoasetuksen 49 artiklan mukaisessa perussäädöksessä
- hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa
- hajautettu hallinnointi** yhteistyössä kolmansien maiden kanssa
- hallinnointi yhteistyössä** kansainvälisten järjestöjen kanssa (*tarkennettava*)

¹⁹ Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

²⁰ Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 185 artiklassa.

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Pääjohtaja on vastuussa viraston toiminnan seurannasta ja edistyksen arvioinnista sen tavoitteisiin nähden ja raportoi siitä johtokunnalle vuosittain.

Pääjohtaja laatii yleiskertomuksen, jossa käsitellään kaikkia viraston edellisen vuoden toimia ja ennen kaikkea verrataan saavutettuja tuloksia vuosittaisen työohjelman tavoitteisiin. Kun johtokunta on hyväksynyt kertomuksen, se toimitetaan Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle, tilintarkastustuomioistuimelle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ja julkaistaan.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä

2.2.1. Todetut riskit

ENISA perustettiin vuonna 2004, minkä jälkeen siihen on kohdistettu sekä ulkoisia että sisäisiä arviointeja.

Ensimmäinen vaihe oli ENISAn perustamisasetuksen 25 artiklan mukainen ENISAn riippumaton arviointi, jonka suoritti ulkopuolinen asiantuntijapaneeli kaudella 2006–2007. Ulkoisen asiantuntijapaneelin raportissa²¹ vahvistettiin, että ENISAn perustamiseen alun perin johtaneet syyt ja sen alkuperäiset tavoitteet ovat edelleen ajankohtaisia, ja siinä tuotiin myös esiin ongelmia, joihin on syytä puuttua.

Komissio raportoi maaliskuussa 2007 arvioinnista johtokunnalle, joka esitti sen jälkeen omat suosituksensa viraston tulevaisuudesta ja ENISAn perustamisasetukseen tehtävistä muutoksista²².

Kesäkuussa 2007 komissio esitti oman arvionsa ulkoisen arvioinnin tuloksista ja johtokunnan suosituksista Euroopan parlamentille ja neuvostolle annetussa tiedonannossa²³. Tiedonannon mukaan oli päätettävä, jatketaanko viraston toimeksiantoa vai korvataanko virasto jollain muulla järjestelyllä, kuten sidosryhmien pysyvällä foorumilla tai turvallisuusorganisaatioiden verkostolla. Tiedonannolla käynnistettiin myös julkinen kuuleminen²⁴ aiheesta. Siinä eurooppalaisia sidosryhmiä pyydettiin vastaamaan kyselyyn, joka ohjaisi asiasta käytäviä jatkokeskusteluja.

Vuonna 2009 komissio käynnisti vaikutusten arvioinnin, jossa tarkastellaan eri vaihtoehtoja ENISAn tulevaisuutta silmällä pitäen. Vaikutusten arviointi on liitetty ehdotukseen ENISA-asetukseksi, jolla korvattaisiin asetus (EY) N:o 460/2004.

²¹ http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/studies/index_en.htm.

²² Kuten ENISA-asetuksen 25 artiklassa säädetään. ENISAn johtokunnan hyväksymä asiakirja, joka sisältää myös johtokunnan perustelut, on kokonaisuudessaan saatavissa osoitteesta: http://enisa.europa.eu/pages/03_02.htm.

²³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston (ENISA) arviointi, KOM(2007) 285 lopullinen, 1.6.2007:

²⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007DC0285:FI:NOT>.
<http://ec.europa.eu/yourvoice/ipm/forms/dispatch?form=EnisaFuture&lang=en>.

2.2.2. *Valvontamenetelmä(t)*

Ks. kohta 2.2.1.

2.3. **Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi**

Viraston henkilöstö tarkastaa kaikista palveluista tai pyydetyistä tutkimuksista suoritettavat maksut ennen niiden maksamista ottaen huomioon mahdolliset sopimusvelvoitteet, taloudenpidon periaatteet sekä moitteettoman varainhoidon tai hallinnon periaatteet. Kaikkiin viraston ja maksujen vastaanottajien välisiin sopimuksiin sisällytetään petosten torjuntaa koskevia määräyksiä (valvonta, selontekovaatimukset jne.).

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Moniv. rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero/kuvaus	JM/EI-JM ²⁵	EFTA-mailta ²⁶	ehdokas-mailta ²⁷	kolman-silta mailta	varainhoito-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan aa alakohdassa tarkoitettut rahoitusosuudet
1 a. Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky	09 02 03 01 Euroopan verkko- ja tietoturvakirasto – Avustus osastoille 1 ja 2	JM	KYLLÄ	EI	EI	EI
	09 02 03 02 Euroopan verkko- ja tietoturvakirasto – Avustus osastoon 3	JM	KYLLÄ	EI	EI	EI
5 Hallintomenot	09 01 01 Menot tietoyhteiskunnan ja viestintien toimintalohkon palveluksessa olevasta henkilöstöstä	EI-JM	EI	EI	EI	EI
	09 01 02 11 Muut hallintomenot	EI-JM	EI	EI	EI	EI

²⁵ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

²⁶ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

²⁷ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

3.2.1. Yhteenvedo arvioituista vaikutuksista menoihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake:	1.a	Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky
--	-----	--

ENISA			14.3.– 31.12.2 012	1.1.– 13.9.20 13	YHTEENSÄ
Toimintamäärärahat					
09 02 03 02 Euroopan verkko- ja tietoturvavirasto – Avustus osastoon 3	Sitoumukset	(1)	2,073	1,734	3,807
	Maksut	(2)	2,073	1,734	3,807
Hallintomäärärahat					
09 02 03 01 Euroopan verkko- ja tietoturvavirasto – Avustus osastoille 1 ja 2		(3)	4,600	4,291	8,891
Määrärahat YHTEENSÄ otsakkeessa 1 a	Sitoumukset	=1 +3	6,673	6,025	12,698
	Maksut	=2+3	6,673	6,025	12,698

• Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)	2,073	1,734	3,807
	Maksut	(5)	2,073	1,734	3,807
• Tiettyjen toimintaohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)	4,600	4,291	8,891
Määrärahat YHTEENSÄ monivuotisen	Sitoumukset	=4+ 6	6,673	6,025	12,698

rahoituskehyn otsakkeessa 1.a "Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky"	Maksut	=5+6	6,673	6,025	12,698
---	--------	------	-------	-------	---------------

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehysten otsake:	5	Hallintomenot
--	---	---------------

		14.3.– 31.12.201 2	1.1.– 13.9.2013	Yhteensä
Henkilöresurssit		0,342	0,299	0,641
Muut hallintomenot		0,008	0,007	0,015
DG INFSO YHTEENSÄ	Määrärahat	0,350	0,306	0,656

Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEESEEN 5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	0,350	0,306	0,656
--	--	-------	-------	--------------

		14.3.– 31.12.201 2	1.1.– 13.9.2013	Yhteensä
Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEISIIN 1–5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	7,023	6,331	13,354
	Maksut	7,023	6,331	13,354

3.2.2. *Arvioidut vaikutukset toimintamäärärahoihin*

- Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

Maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset	14.3.–31.12.2012	1.1.–13.9.2013	YHTEENSÄ
↓			
Eurooppalaisten sähköisen viestinnän verkkojen sietokyvyn parantaminen	0,237	0,198	0,435
Jäsenvaltioiden yhteistyön kehittäminen ja ylläpitäminen	0,237	0,198	0,435
Esiin nousevien riskien tunnistaminen luottamuksen	0,169	0,141	0,310
Mikroyritykset ja tietotekniikka	0,087	0,072	0,159
Horisontaalisen toiminnan hallinto	1,344	1,124	2,468
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	2,073	1,734	3,807

3.2.3. Arvioidut vaikutukset hallintomäärärahoihin²⁸

3.2.3.1. Yhteenvedo

- Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

a) Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeeseen 5 kuuluvat hallintomenot

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKE 5	14.3.– 31.12.201 2	1.1.– 13.9.2013	YHTEENSÄ
---	--------------------------	--------------------	-----------------

Henkilöresurssit	0,342	0,299	0,641
Muut hallintomenot	0,008	0,007	0,015

YHTEENSÄ	0,350	0,306	0,656
-----------------	-------	-------	--------------

b) ENISAan liittyvät hallintomenot – sisältyvät budjettikohtaan "09.020301 Euroopan verkko- ja tietoturvavirasto: osasto 1 – henkilöstö ja osasto 2 – viraston toiminta".

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	14.3.– 31.12.201 2	1.1.– 13.9.2013	YHTEEN SÄ
--	--------------------------	--------------------	----------------------

Henkilöresurssit - Osasto 1 – Henkilöstö	4,216	3,916	8,132
Muut hallintomenot – Osasto 2 – Viraston toiminta	0,384	0,375	0,759

YHTEENSÄ	4,600	4,291	8,891
-----------------	--------------	--------------	--------------

²⁸ Rahoitusselvityksen liitettä ei ole täytetty, koska se ei koske tätä ehdotusta.

3.2.3.2. Henkilöressurssien arvioitu tarve

- Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöressusseja.
- Ehdotus/aloite edellyttää henkilöressusseja seuraavasti:

a) Henkilöressurssit komissiossa

	14.3.– 31.12.2012	1.1.– 13.9.2013
Henkilöstötaulukoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt) (kokoaikaisiksi muutettuina)		
XX 01 01 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot)	3,5	3,5
YHTEENSÄ	3,5	3,5

b) ENISAn henkilöressurssit

		14.3.– 31.12.2012	1.1.– 13.9.2013
ENISAn henkilöstötaulukko (kokoaikaiseksi muutettuna)			
Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	AD	29	29
	AST	15	15
Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt YHTEENSÄ		44	44
Muu henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)			
Sopimussuhteiset toimihenkilöt		13	13
Kansalliset asiantuntijat		5	5
Muu henkilöstö YHTEENSÄ		18	18
YHTEENSÄ		62	62

Kuvaus viraston henkilöstön tehtävistä:

<p>Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt</p>	<p>Virasto</p> <ul style="list-style-type: none"> – hoitaa edelleen neuvoa-antavia ja koordinoivia tehtäviä, joissa se kerää ja analysoi tietoturvaa koskevaa tietoa. Nykyisin sekä julkiset että yksityiset tahot keräävät erilaisia tarkoituksia varten tietoa tietoturvaloukkauksista ja muista tietoturvallisuuden kannalta tärkeitä asioista. Euroopan tasolla ei kuitenkaan ole keskitettyä kokonaisuutta, joka kattavasti keräisi ja analysoisi tietoja sekä antaisi lausuntoja ja neuvoja unionin verkko- ja tietoturvapoliittikan kehittämisen tueksi; – toimii osaamiskeskuksena, josta sekä jäsenvaltiot että EU:n toimielimet voivat pyytää lausuntoja ja neuvoja turvallisuuteen liittyvissä teknisissä asioissa; – osallistuu tietoturva-alan eri toimijoiden väliseen yleiseen yhteistyöhön esimerkiksi avustamalla tietoturvallisen sähköisen liiketoiminnan tukitoimien seurannassa. Tällainen yhteistyö on keskeinen edellytys verkkojen ja tietojärjestelmien turvalliselle toiminnalle Euroopassa. Kaikkien asianosaisten mukanaolo on tarpeen; – pyrkii osaltaan koordinoimaan tietoturva-ajattelua tukemalla jäsenvaltioita esimerkiksi riskinarvioinnin edistämässä ja tiedotuskampanjoiden järjestämisessä; – varmistaa verkkojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden jäsenvaltioiden soveltaessa turvallisuuteen vaikuttavia teknisiä vaatimuksia; – kartoittaa standardointitarpeita, arvioi nykyisiä turvallisuusnormeja ja sertifiointijärjestelmiä ja edistää niiden mahdollisimman laajaa käyttöä eurooppalaisen lainsäädännön tukena; – tukee alan kansainvälistä yhteistyötä, joka on yhä välttämättömämpää verkko- ja tietoturvan maailmanlaajuisesta luonteesta johtuen.
<p>Ulkopuolinen henkilöstö</p>	<p>– Ks. edellä</p>

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen kanssa

- Ehdotus/aloite on nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen mukainen.
- Ehdotus/aloite edellyttää rahoituskehityksen asianomaisen otsakkeen rahoitussuunnitelman muuttamista.
- Ehdotus/aloite edellyttää joustovälineen varojen käyttöön ottamista tai monivuotisen rahoituskehityksen tarkistamista²⁹.

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen osallistuminen rahoitukseen

- Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja.
- Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (koskee budjettikohtia 09.020301 ja 09.020302):

Ohjeelliset määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	14.3.– 31.12.2012	1.1.–13.9.2013	Yhteensä
<i>EFTA</i>	0,160	0,145	0,305

²⁹ Katso toimielinten sopimuksen 19 ja 24 kohta.

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
 - vaikutukset omiin varoihin
 - vaikutukset sekalaisiin tuloihin